

UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA O'TILADIGAN FANLARIDA ZAMONAVIY
AXBOROT KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH ORQALI TA'LIM
SAMARADORLIGIGA ERISHISH.

Umarova Fotima Abduraximovna

Ilmiy raxbar: v.b. dotsent, p.f.f.d., PhD

(Nizomiy nomidagi TDPU Texnologik ta'lim metodikasi kafedrası)

Tohirova Xadichabonu Erkin qizi

lqtidorli talaba:

(Nizomiy nomidagi TDPU Professional ta'lim fakulteti talabasi)

Annotatsiya: Ushbu maqolada Axborot-kommunikatsion texnologiyalarni hozirgi kunda zarurligi. Hozirgi kunda umumiy o'rta ta'lim maktablarida ustuvor yo'nalishlarni rivojlanitirish haqida batafsil yoritilgan.

Kalit so'zlar: AKT , texnologiya, inovatsiya, virtual, interaktiv doska, Moodle, Chamilo, Claroline, ATutor

Bilamizki hozirgi zamon texnologiya va axborot asri hisoblanadi. Yangi-yangi g'oyalar, yangi-yangi inovatsiyalar yaratilmoqda. Hozirgi kunda AKT yanada samarali axborot va kommunikatsiya uchun ishlab chiqilga texnologiyalar to'plamidir.

AKT- bu Axborot-kommunikatsion texnologiyalar. AKT- ma'lumotlarni o'zida to'plash, saqlash, qayta ishlash, ulardan foydalanish vositalari orqali barcha sohalarda keskin rivojlanishga imkon yaratib beruvchi texnologiyalardir.

So'ngi yillarda AKT yangi ta'lim siyosati va loyihalarini ishlab chiqishda muhim ro'l o'ynaydi, chunki o'quvchilar va talabalarni bilim olishlari uchun ta'lim uslubiga ta'sir ko'rsatdi. Bu jarayon offline (to'g'ridan-to'g'ri) yoki masofadan turib ma'lumot olish imkoniyatini engillashlari uchun imkoniyat yaratadi. Ammo shu bilan bir qatorda ular oldiga turli muammolarni ko'ndalang qo'yimoqda. Bular ishtirokchilardan AKT savodxonligiga ega

bo'lishini, texnik qurilmalar yetarli bo'lishini, maxsus dasturlarni mavjudligi va dars mashg'ulotlarida texnikalardan foydalana olish qobiliyatiga ega ekanligi.

Shu ma'noda ta'lim uchun Internet protokoli xizmatlari va platformalari ishlab chiqilgan bo'lib, bu o'qitish va o'qitish modellarini qayta ko'rib chiqishga imkon berdi. Ochiq manbali platformalarning namunalari asosan Moodle, Chamilo, Claroline, ATutor yoki Sakailarni aytishimiz mumkin.

Ushbu platformalarda interaktiv doskalar, real vaqt rejimidagi virtual sinflar, munozarali xonalar, forumlar, anketalar, diagrammalar, audiovizual resurslar, raqamli bibliografiya, onlayn hamkorlik hujjatlari, portfellar, o'quv o'yinlari va boshqalar kabi resurslardan foydalaniladi. Ulardan moslarini tanlab foydalanish o'qituvchi tanlovida qoladi.

AKTlarning o'ziga hos bir qancha avzalliklari mavjud. Bular:

- Ular ma'lumotlardan foydalanishni osonlashtiradi;
- U turli ta'lim markazlarining tarmoqqa ulanishini qo'llab-quvvatlaydi, jamoatchilik tushunchasini kengaytiradi;

- U fikrlashning yangi usullarini ilgari suradi;

- U bilimlarni hamkorlikda qurish tamoyilini ma'qullaydi;

- U foydalanuvchilarning raqamli savodxonligini ta'minlashga imkon beradi

- Ta'lim sohasida ular o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasidagi avlodlar o'rtasidagi farqni bartaraf etishga yordam beradi;

- Bu o'quv va ma'muriy boshqaruv vositasidir, chunki u o'quvchilarning akademik xatti-harakatlarini bilish uchun ma'lumotlar bazalariga va statistik ma'lumotlarga zudlik bilan kirish imkoniyatini beradi.

AKTning avzalliklari shulardan iborat. Hozirgi kunda umumiy o'rta ta'lim maktablarida ta'lim tizimining mazmuni va sifati bizning jamiyatimizning dolzarb masalalari va ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib hisoblanmoqda va uni rivojlantirish hamda samaradorligini oshirish usullari va chora tadbirlari izlanmoqda, shu bilan birga umumiy o'rta ta'lim maktablarida ta'lim-tarbiya jarayonida yangi axborot kommunikatsion texnologiyalarini joriy etish masalasi ommalashtirilmoqda.

Xulosa o'rnida aytadigan bo'lsak, agarda o'quvchilarga darsni faqat kitob daftari bilan o'qitadigan bo'lsa ularda zerikish va shunga o'xshash bir qancha muammolar kuzatiladi. Agarda biz darsni o'sha darsga oid vidioro'lik yoki interaktiv doskalar bilan va shunga o'xshash buyumlardan foydandalanib o'tadigan bo'lsak, o'quvchilarning o'zlashtirishi yuqori bo'ladi hamda darsga qiziqishi ham ortadi. Bilamiz bolalar ko'proq amaliy ya'ni: ushlab ko'rib, uni hayotda qanday ekanligini o'rganadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Umarova F.A. / The Journal Central Asian Social Studies / Volume 1, Issue 1, 2020 й.
2. FA Umarova, XA Umarov / MASOFADAN O'QITISH, INTERNET VA BOSHQA MANBALARDAN FOYDALANISH ORQALI DARS SAMARADORLIGINI OSHIRISH / Сборники конференций НИЦ Социосфера 2016
3. 3.A.Умарова / Эффективность организации самообразования в электронной образовательной медиа среде / International conference on Language and Literature Proceeding